WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 15 kwietnia 2010 r. *

W sprawie C-38/09 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości, wniesione w dniu 28 stycznia 2009 r.,

Ralf Schräder, zamieszkały w Lüdinghausen (Niemcy), reprezentowany przez T. Leidereitera, Rechtsanwalt,

wnoszący odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin (CPVO), reprezentowany przez M. Ekvada oraz B. Kiewieta, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez A. von Mühlendahla, Rechtsanwalt,

strona pozwana w pierwszej instancji,

* Język postępowania: niemiecki.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: J.C. Bonichot, prezes czwartej izby, pełniący obowiązki prezesa drugiej izby, C. Toader, C.W.A. Timmermans, K. Schiemann i P. Kūris (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Mazák,
sekretarz: K. Malacek, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 30 września 2009 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 3 grudnia 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Ralf Schräder żąda w odwołaniu uchylenia wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie T-187/06 Schräder przeciwko CPVO (SUMCOL 01) (Zb.Orz. s. II-3151, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem"), w którym Sąd ten oddalił skargę R. Schrädera o stwierdzenie nieważności decyzji Izby Odwoławczej Wspólnotowego Urzędu Ochrony Odmian Roślin (zwanego dalej „CPVO") z dnia 2 maja 2006 r. (sprawa A 003/2004, zwanej dalej „sporną decyzją").

Ramy prawne

2 Zgodnie z art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin (Dz.U. L 227, s. 1) ze zmianami wprowadzonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2506/95 z dnia 25 października 1995 r. (Dz.U. L 258, s. 3, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2100/94"), wspólnotowy system ochrony odmian roślin obejmuje odmiany, które są odrębne, wyrównane, trwałe i nowe.

3 Artykuł 7 rozporządzenia nr 2100/94 stanowi:

„1. Odmianę uważa się za odrębną, jeżeli odróżnia się wyraźnie przejawianymi właściwościami wynikającymi ze szczególnego genotypu lub kombinacji genotypów każdej innej odmiany, powszechnie znanej w dniu złożenia wniosku […].

2. Inną odmianę uważa się w szczególności za powszechnie znaną, jeżeli w dniu złożenia wniosku […]:

a) była ona przedmiotem prawa do ochrony odmian roślin lub wpisano ją do urzędowego rejestru odmian roślin we Wspólnocie lub jakimkolwiek państwie lub w międzynarodowej organizacji o odpowiednich kompetencjach;

b) zgłoszono wniosek o przyznanie w stosunku do niej prawa do ochrony odmian roślin lub o wpisanie jej do urzędowego rejestru odmian, o ile w międzyczasie doszło do przyznania prawa lub do wpisania do rejestru.

Przepisy wykonawcze […] mogą wyszczególnić przykłady innych przypadków, w których uważa się odmianę za powszechnie znaną."

4 Zgodnie z art. 54 rozporządzenia nr 2100/94 CPVO bada, czy odmiana może być przedmiotem wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin, czy odmiana jest nowa oraz to, czy wnioskodawca jest uprawniony do złożenia wniosku. Urząd bada także, czy proponowana nazwa odmiany spełnia odpowiednie warunki. W tym celu może on skorzystać z pomocy innych organów. Pierwszego wnioskodawcę uważa się za uprawnionego do ochrony odmian roślin na poziomie Wspólnoty.

5 Zgodnie z art. 55 tego rozporządzenia, w przypadku, gdy CPVO nie stwierdzi żadnych przeszkód w przyznaniu wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin, uczyni on przygotowania do związanego ze zgodnością z wymaganymi warunkami badania technicznego, przeprowadzanego w co najmniej w jednym z państw członkowskich przez właściwy urząd lub urzędy (zwane dalej „urzędami badającymi"), którym Rada Administracyjna powierzyła odpowiedzialność za techniczne badanie odmian należących do danego gatunku.

6 Zgodnie z art. 61 i 62 tego rozporządzenia, jeśli CPVO uzna, że wyniki badania w przedmiocie wniosku umożliwiają wydanie decyzji oraz nie stwierdzi żadnych przeszkód w rozumieniu art. 59 i 61 tego samego rozporządzenia, przyznaje wspólnotowe prawo do ochrony odmian roślin. Wniosek o przyznanie prawa do ochrony jest natomiast odrzucany, jeśli wyniki tego badania nie są wystarczające do wydania decyzji.

7 Artykuł 67 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94 stanowi, że odwołanie wniesione od decyzji CPVO odrzucającej wniosek o przyznanie wspólnotowego prawa do ochrony ma skutek zawieszający. Jednak CPVO może zarządzić wykonanie zaskarżonej decyzji, jeżeli uzna, że okoliczności tego wymagają.

8 Zgodnie z art. 70 ust. 2 tego samego rozporządzenia:

„Jeżeli decyzja nie została zmieniona w ciągu miesiąca od otrzymaniu uzasadnienia odwołania, [CPVO] postępuje następująco w odniesieniu do odwołania:

— rozstrzyga, czy podejmie działanie na podstawie drugiego zdania ust. 2 art. 67,

i

— przekazuje [bezzwłocznie] odwołanie Izbie Odwoławczej."

9 Z art. 71–73 rozporządzenia wynika, że Izba Odwoławcza wydaje decyzję w sprawie wniesionego do niej odwołania albo podejmując czynności, które należą do kompetencji CPVO albo przekazując sprawę właściwej służbie CPVO celem dalszego działania w tej sprawie. Wydana przez Izbę Odwoławczą decyzja w przedmiocie odwołania może zostać zaskarżona przed Trybunałem Sprawiedliwości. Skargę można oprzeć na następujących podstawach: braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszeniu traktatu, rozporządzenia nr 2100/94 lub jakiejkolwiek

zasady prawnej związanej z ich stosowaniem lub zarzucie nadużycia władzy. Trybunał Sprawiedliwości może zarówno stwierdzić nieważność decyzji wydanej przez Izbę Odwoławczą, jak i ją zmienić.

10 Artykuł 75 tego rozporządzenia, dotyczący uzasadnienia decyzji i prawa do bycia wysłuchanym, stanowi:

„Decyzje [CPVO] zawierają uzasadnienie. Muszą one opierać się na motywach oraz dowodach, co do których strony postępowania miały możliwość ustosunkowania się ustnie lub na piśmie."

11 Zgodnie z art. 76 tego rozporządzenia CPVO może badać stan faktyczny z urzędu w zakresie, w jakim podlega on badaniu na podstawie art. 54 i 55 tego samego rozporządzenia. CPVO nie uwzględnia stanu faktycznego, na który nie powołano się, ani dowodów, które nie zostały przedstawione w wyznaczonym przezeń terminie.

12 Artykuł 88 tego rozporządzenia reguluje kwestię jawności.

13 Z art. 15 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1239/95 z dnia 31 maja 1995 r. ustanawiającego zasady wykonawcze stosowania rozporządzenia Rady nr 2100/94 w odniesieniu do postępowania przed Wspólnotowym Urzędem [Ochrony] Odmian Roślin (Dz.U. L 121, s. 37) wynika, że CPVO, nakładając na jeden z urzędów badających odpowiedzialność za przeprowadzenie badania technicznego, zawiera z tym urzędem

pisemne porozumienie. Zawarcie tego pisemnego porozumienia skutkuje tym, że czynności wykonywane przez członków personelu urzędu badającego zgodnie z tym porozumieniem mają dla osób trzecich charakter czynności CPVO.

14 Zgodnie z art. 60 ust. 1 rozporządzenia nr 1239/95 w przypadku, gdy CPVO uważa za konieczne wysłuchanie stron postępowania, świadków lub biegłych albo przeprowadzenie inspekcji, wydaje on odpowiednią decyzję, w której wskazuje zaplanowany przezeń środek dowodowy, odpowiednie fakty, które mają zostać dowiedzione, oraz dzień, godzinę i miejsce przeprowadzenia tego dowodu. Jeżeli przeprowadzenia przesłuchania świadków lub biegłych żąda strona postępowania, CPVO określa w swej decyzji określa termin, w którym ta strona postępowania podać temu urzędowi nazwy, nazwiska i adresy świadków i biegłych, których strona postępowania chce poddać przesłuchaniu.

15 Zgodnie z art. 62 ust. 1 tego rozporządzenia CPVO może uzależnić przeprowadzenie dowodu od złożenia przez żądającą tego stronę odpowiedniego zabezpieczenia.

16 Zgodnie z art. 63 ust. 2 tego rozporządzenia protokół z przesłuchania świadka, biegłego lub strony postępowania odczytuje się mu lub przedstawia, aby mógł się z nim zapoznać. W protokole tym zaznacza się, że dopełniono tej formalności i że strona, która złożyła zeznanie, zgadza się z treścią protokołu lub podnosi co do niego zastrzeżenia.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

17 W dniu 7 czerwca 2001 r. wnoszący odwołanie R. Schräder złożył w CPVO wniosek o przyznanie mu wspólnotowego prawa do ochrony odmian roślin dotyczący

odmiany rośliny SUMCOL 01, należącej do gatunku Plectranthus ornatus. Odmiana ta pochodzi ze skrzyżowania rośliny należącej do tego gatunku z rośliną należącą do gatunku Plectranthus ssp., pochodzącej z Ameryki Południowej.

18 W dniu 1 lipca 2001 r. CPVO powierzył Bundessortenamtowi (niemieckiemu federalnemu urzędowi do spraw odmian roślin) dokonanie badania technicznego zgodnie z art. 55 ust. 1 rozporządzenia nr 2100/94.

19 W pierwszym roku procedury badawczej konkurenci R. Schrädera sprzeciwili się przyznaniu mu prawa do ochrony twierdząc, że zgłoszona odmiana nie jest nowa, lecz stanowi dziko rosnącą odmianę pochodzącą z Republiki Południowej Afryki i sprzedawaną od lat zarówno w tym kraju, jak i w Niemczech.

20 Po przeprowadzeniu w Niemczech pierwszego porównania między zgłoszoną odmianą a odmianą referencyjną Bundessortenamt nawiązał kontakt z E. van Jaarsveldem, współpracującym z ogrodem botanicznym Kirstenbosch (Republika Południowej Afryki), prosząc go o dostarczenie sadzonek lub nasion gatunków Plectranthus comosus lub Plectranthus ornatus.

21 Po wymianie pism z dnia 25 marca i 16 października 2002 r. Bundessortenamt w dniu 12 grudnia 2002 r. otrzymał sadzonki wysłane przez E. van Jaarsvelda i przedstawione przez niego jako pochodzące z jego prywatnego ogrodu.

22 Rośliny te były uprawiane i badane w ciągu 2003 r. W efekcie tego okazało się, że zgłoszona odmiana różni się jedynie w minimalnym stopniu od roślin uzyskanych z sadzonek przysłanych przez E. van Jaarsvelda. Zgodnie z pismem H. Heine z dnia 19 sierpnia 2003 r. różnice były na pewno „istotne", lecz ledwo widoczne.

23 Pismem z dnia 7 sierpnia 2003 r. CPVO poinformował R. Schrädera, że zdaniem Bundessortenamtu „nie stwierdzono wystarczającej odrębności roślin w stosunku do roślin badanych w ogrodzie botanicznym Kirstenbosch". Bezsporne pomiędzy stronami było jednak to, że rośliny te pochodziły w istocie z prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda. Pismo to stwierdzało ponadto, że zdaniem H. Heine wnoszący odwołanie nie był w stanie wskazać swojej odmiany SUMCOL 01 podczas inspekcji na terenie upraw eksperymentalnych Bundessortenamtu.

24 We wrześniu 2003 r. R. Schräder przedstawił swoje uwagi dotyczące wyników badania technicznego. Opierając się, po pierwsze, na wynikach swojej podróży badawczej do Republiki Południowej Afryki odbytej w dniach 29 sierpnia – 1 września 2003 r., i, po drugie, na wynikach swej wizyty w ogrodzie botanicznym w Meise (Belgia) w dniu 15 września 2003 r., oświadczył, że jest przekonany, iż rośliny pochodzące z ogrodu E. van Jaarsvelda, użyte do celów porównawczych, nie należą do odmiany referencyjnej, lecz właśnie do odmiany SUMCOL 01. Ponadto wyraził on wątpliwość co do powszechnej znajomości odmiany referencyjnej.

25 Sprawozdanie końcowe Bundessortenamtu z dnia 9 grudnia 2003 r., sporządzone zgodnie z normami Międzynarodowej konwencji o ochronie nowych odmian roślin (UPOI), zostało przesłane wnoszącemu odwołanie, aby mógł on zająć stanowisko w jego przedmiocie, w piśmie CPVO w dnia 15 grudnia 2003 r. Sprawozdanie to zawierało wniosek o braku odrębnego charakteru zgłoszonej odmiany SUMCOL 01 w stosunku do odmiany referencyjnej Plectranthus ornatus z Republiki Południowej Afryki, dostarczonej przez E. van Jaarsvelda.

26 Wnoszący odwołanie przedstawił swoje ostatnie uwagi w przedmiocie tego sprawozdania w dniu 3 lutego 2004 r.

27 Decyzją R 446 z dnia 19 kwietnia 2004 r. (zwaną dalej „decyzją o odrzuceniu") CPVO odrzucił wniosek R. Schrädera o przyznanie wspólnotowego prawa do ochrony ze względu na brak odrębnego charakteru odmiany SUMCOL 01 w rozumieniu art. 7 rozporządzenia nr 2100/94.

28 W dniu 11 czerwca 2004 r. R. Schräder wniósł odwołanie od decyzji o odrzuceniu do Izby Odwoławczej CPVO. Jednocześnie wniósł on o umożliwienie mu wglądu w akta postępowania. Wniosek ten został uwzględniony w całości w dniu 25 sierpnia 2004 r., to jest na pięć dni przed upływem przysługującego R. Schräderowi czteromiesięcznego terminu na wniesienie uzasadnienia odwołania, przewidzianego w art. 69 rozporządzenia nr 2100/94. Ralf Schräder przedstawił to uzasadnienie w dniu 30 sierpnia 2004 r.

29 Decyzja o odrzuceniu nie była przedmiotem rewizji wstępnej, o której mowa w art. 70 rozporządzenia nr 2100/94, w przewidzianym w tym przepisie terminie miesiąca od otrzymania uzasadnienia odwołania. Pismem z dnia 30 września 2004 r. CPVO poinformował jednak wnoszącego odwołanie o podjętej w tym samym dniu decyzji o „odroczeniu swej decyzji" w tym przedmiocie o dwa tygodnie z uwagi na zamiar przeprowadzenia nowego, koniecznego w jego przekonaniu, dochodzenia.

30 Wskutek ponownej wymiany pism z E. van Jaarsveldem w dniach 8 i 15 października 2004 r. i po konsultacji z południowoafrykańskim ministerstwem rolnictwa CPVO w dniu 10 listopada 2004 r. postanowił, że nie zmieni swej decyzji o odrzuceniu i przekazał odwołanie Izbie Odwoławczej.

31 W swej udzielonej w dniu 8 września 2005 r. pisemnej odpowiedzi na zadane przez Izbę Odwoławczą pytanie i powołując się na e-mail H. Heine z dnia 20 czerwca 2005 r.,

w którym wyjaśniała ona, że Bundessortenamt „nie [mógł] odróżnić roślin objętych zgłoszeniem od roślin z Republiki Południowej Afryki, na podstawie czego można oczywiście argumentować, że wszystkie te rośliny pochodzą od roślin objętych zgłoszeniem" CPVO przyznał, że zmiana klimatu i miejsca mogły wywołać pewne reakcje u roślin, a zatem nie można całkowicie wykluczyć, jak to wyjaśnił Bundessortenamt, iż odmiany wykazujące tak minimalne różnice jak zgłoszona odmiana i odmiana referencyjna stanowią w istocie tę samą odmianę.

32 Strony zostały wysłuchane przez Izbę Odwoławczą na rozprawie w dniu 30 września 2005 r. Z protokołu rozprawy wynika, że H. Heine brała w niej udział jako przedstawiciel CPVO. Oświadczyła ona między innymi, że spośród sześciu sadzonek wysłanych przez E. van Jaarsvelda tylko cztery przetrwały transport. W celu wykluczenia możliwości, że przyczyną różnic pomiędzy odmianą zgłoszoną a odmianą referencyjną były czynniki środowiskowe, pozyskano nowe sadzonki, które wykorzystano jako odmianę referencyjną. Ponieważ były to sadzonki drugiej generacji, stwierdzone różnice należy jej zdaniem przypisać czynnikom genotypowym.

33 Z protokołu rozprawy wynika również, że po zamknięciu rozprawy Izba Odwoławcza nie była całkowicie przekonana o powszechnej znajomości odmiany referencyjnej. Nie kwestionując wiarygodności i wiedzy technicznej E. van Jaarsvelda, Izba Odwoławcza oceniła, że niektóre z jego stwierdzeń w tym przedmiocie nie były w wystarczający sposób uzasadnione, i uznała za niezbędne dokonanie oględzin na miejscu w Republice Południowej Afryki przez jednego ze swych członków, w ramach stosowania środków dowodowych wymienionych w art. 78 rozporządzenia nr 2100/94.

34 W dniu 27 grudnia 2005 r. Izba Odwoławcza dopuściła omawiany środek dowodowy w drodze postanowienia. Uzależniła przeprowadzenie go od warunku, że wnoszący odwołanie zapłaci zaliczkę na pokrycie jego kosztów w wysokości 6 000 EUR, zgodnie z art. 62 rozporządzenia Komisji nr 1239/95.

35 W piśmie z dnia 6 stycznia 2006 r. wnoszący odwołanie podniósł, że nie był zobowiązany do przedstawiania dowodów ani nie wnosił o przeprowadzenie dopuszczonego środka dowodowego. Podkreślił, że to do CPVO należy ustalenie odrębnego charakteru w rozumieniu art. 7 rozporządzenia nr 2100/94. Dlatego też, jego zdaniem, „podróż rozpoznawcza" do Republiki Południowej Afryki byłaby możliwa tylko na podstawie art. 76 rozporządzenia nr 2100/94, a z tego tytułu nie musiałby on płacić zaliczki na koszty.

36 W drodze spornej decyzji Izba Odwoławcza oddaliła odwołanie od decyzji o odrzuceniu. Uznała ona w istocie, że odmiana SUMCOL 01 nie odróżnia się wyraźnie od odmiany referencyjnej, powszechnie znanej w chwili złożenia wniosku, w niniejszym przypadku od odmiany P. ornatus Südafrika, której egzemplarz został dostarczony przez E. van Jaarsvelda. Izba ta nie wydała ponadto postanowienia o dopuszczeniu środka dowodowego, ponieważ „doszła w końcu do przekonania, że odmiana użyta w celach porównawczych była odmianą referencyjną, a nie odmianą SUMCOL 01 oraz, że odmiana referencyjna była powszechnie znana w chwili złożenia wniosku."

Skarga wniesiona do Sądu i zaskarżony wyrok

37 W dniu 18 lipca 2006 r. R. Schräder wniósł do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji, którą oparł na ośmiu zarzutach.

38 Pierwszy zarzut, który dzieli się na trzy części, oparty jest na naruszeniu przepisu art. 62 w związku z art. 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 2100/94. Zarzuty drugi i czwarty oparte zostały odpowiednio na naruszeniu art. 76 i art. 75 tego rozporządzenia oraz „ogólnego zakazu, obowiązującego w państwie prawa, podejmowania decyzji

z zaskoczenia". Zarzuty czwarty i piąty oparte zostały odpowiednio na naruszeniu art. 60 ust. 1 i art. 62 ust. 1 rozporządzenia nr 1239/95. Zarzuty od szóstego do ósmego oparte zostały odpowiednio na naruszeniu art. 88, art. 70 ust. 2 oraz art. 67 ust. 2 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 2100/94.

39 Po określeniu zakresu kontroli, jaką jest uprawniony przeprowadzić, Sąd zbadał zgodność z prawem oceny merytorycznej dokonanej przez Izbę Odwoławczą na podstawie art. 7 ust. 1 i 2 oraz art. 62 rozporządzenia nr 2100/94. W odniesieniu do kwestii tego, czy roślina pochodząca z prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda była rośliną należącą do odmiany SUMCOL 01, Sąd w pkt 87 zaskarżonego wyroku doszedł do wniosku, że odmiana zgłoszona i pochodząca z prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda stanowią dwie różne odmiany. Ponadto w pkt 92 tego wyroku, po stwierdzeniu, że wnoszący odwołanie nie podał konkretnych argumentów ani szczególnych dowodów przemawiających za podważeniem dokonanego utożsamienia odmiany referencyjnej pochodzącej z prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda z południowoafrykańską odmianą gatunku Plectranthus, Sąd uznał, że Izba Odwoławcza miała pełne prawo dojść do wniosku, po pierwsze, iż odmiana referencyjna jest powszechnie znana, oraz, po drugie, że twierdzenia E. van Jaarsvelda znajdują potwierdzenie u południowoafrykańskich władz oraz w kilku publikacjach naukowych.

40 Ponadto, w odniesieniu do podniesionej przez wnoszącego odwołanie argumentacji opartej na naruszeniu art. 62 rozporządzenia nr 2100/94 ze względu na to, że odmiana SUMCOL 01 różni się znacznie od odmiany referencyjnej, Sąd w pkt 104 zaskarżonego wyroku stwierdził wewnętrzną sprzeczność tej argumentacji oraz uznał, że opiera się ona na błędnej przesłance.

41 Następnie oddalił on pierwszy z podniesionych zarzutów.

42 W odniesieniu do zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu art. 76 rozporządzenia nr 2100/94, Sąd w pkt 127 zaskarżonego wyroku uznał, że „Izba Odwoławcza mogła prawidłowo wywieść z posiadanych dowodów, iż odmiany SUMCOL 01 nie można wyraźnie odróżnić od odmiany referencyjnej powszechnie znanej w chwili złożenia wniosku" oraz, że „zatem w żaden sposób nie była [ona] zobowiązana do przystąpienia do nowego badania technicznego".

43 Zarzut trzeci, oparty na naruszeniu art. 75 rozporządzenia nr 2100/94, został oddalony ze względu na to, że choć Izba Odwoławcza może dopuścić środek dowodowy z urzędu, może ona również go z urzędu wycofać, ponieważ rozstrzygające znaczenie ma tu kwestia, czy uczestnicy postępowania mieli możliwość zajęcia stanowiska w przedmiocie przestawionego przez tą Izbę uzasadnienia i przemawiających za nim dowodów.

44 W odniesieniu do zarzutu czwartego, opartego na naruszeniu art. 60 ust. 1 rozporządzenia nr 1239/95 i dotyczącego warunków, na jakich H. Heine wzięła udział w toczącym się przed Izbą Odwoławczą postępowaniu, Sąd w pkt 130 zaskarżonego wyroku stwierdził, że „H. Heine stawiła się na [rozprawie przed Izbą Odwoławczą] w charakterze przedstawiciela CPVO, a nie świadka lub biegłego."

45 Badając zarzut piąty, oparty na naruszeniu art. 62 rozporządzenia nr 1239/95 ze względu na to, że Izba Odwoławcza nie mogła zgodnie z prawem żądać od R. Schrädera zaliczki na pokrycie kosztów przeprowadzenia środka dowodowego, Sąd w pkt 116 zaskarżonego wyroku doszedł do wniosku, iż zarzut ten wydaje się być uzasadniony w zakresie, w jakim zmierza do stwierdzenia niezgodności z prawem postanowienia dotyczącego środka dowodowego z dnia 27 grudnia 2005 r. W następnym punkcie zaskarżonego wyroku Sąd oddalił jednak ten zarzut jako bezskuteczny w ramach wniosku o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji.

46 W odniesieniu do zarzutu szóstego, opartego na naruszeniu art. 88 rozporządzenia nr 2100/94 ze względu na to, że R. Schräder nie miał możliwości zapoznania się z aktami sprawy, Sąd w pkt 134 zaskarżonego wyroku podniósł, iż „[wnoszącemu odwołanie] przekazano całość akt i że umożliwiono mu skuteczne przedstawienie swego stanowiska".

47 W przedmiocie zarzutu siódmego, opartego na naruszeniu art. 70 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94, dotyczącego terminów wydania rozstrzygnięcia przez CPVO, które to naruszenie wyrządziło, zdaniem wnoszącego odwołanie, poważny uszczerbek jego prawom, Sąd w pkt 142 i 143 zaskarżonego wyroku stwierdził, co następuje:

„142 Chociaż termin przewidziany w art. 70 rozporządzenia nr 2100/94 został przekroczony o miesiąc i dziesięć dni, Sąd uznaje, że opóźnienie to było uzasadnione szczególnymi okolicznościami sprawy, a w szczególności koniecznością zwrócenia się do osób zamieszkujących w odległym kraju.

143 W każdym razie przekroczenie tego terminu nie może uzasadniać stwierdzenia nieważności [spornej] decyzji, lecz co najwyżej przyznanie odszkodowania, w razie gdyby okazało się, że skarżący poniósł z tego powodu jakąkolwiek szkodę."

48 W odniesieniu do zarzutu ósmego opartego na naruszeniu art. 67 ust. 2 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 2100/94 i dotyczącego warunków wykreślenia wniosku o przyznanie prawa do ochrony z rejestru CPVO, Sąd w pkt 148 zaskarżonego wyroku rozstrzygnął:

„W tym zakresie należy stwierdzić, że nawet przy założeniu, iż wniosek o przyznanie prawa został wykreślony z rejestru CPVO niezwłocznie po wydaniu decyzji

o odrzuceniu z naruszeniem art. 67 ust. 2 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 2100/94, zgodnie z którym odwołanie od takiej decyzji ma skutek zawieszający, ta niezgodność z prawem nie miałaby związku z samą decyzją o odrzuceniu, a przez to nie mogłaby wpłynąć na jej ważność ani też w konsekwencji na ważność [spornej] decyzji."

49 Sąd oddalił zatem skargę.

Żądania stron

50 Ralf Schräder wnosi do Trybunału, tytułem żądania głównego, o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz stwierdzenie nieważności spornej decyzji; tytułem ewentualnym wnosi on o odesłanie sprawy do Sądu, a także, w każdym razie, wnosi on o obciążenie CPVO całością kosztów poniesionych w trakcie postępowania przed Sądem i Trybunałem.

51 CPVO wnosi o oddalenie odwołanie i obciążenie wnoszącego go kosztami postępowania przed Sądem i Trybunałem.

W przedmiocie odwołania

52 Odwołanie swe R. Schräder opiera na dwóch zarzutach, z których pierwszy, dzielący się na sześć części, dotyczy wad proceduralnych, a drugi, dzielący się na pięć części, dotyczy naruszenia prawa wspólnotowego.

53 CPVO wnosi przede wszystkim o stwierdzenie niedopuszczalności odwołania ze względu na to, że dotyczy ono jedynie okoliczności faktycznych i dowodów; tytułem ewentualnym urząd ten wnosi o oddalenie obu zarzutów, i, co za tym idzie, odwołania.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

54 Zarzut ten dzieli się na sześć części.

W przedmiocie części pierwszej i drugiej, opartych na naruszeniu art. 7 rozporządzenia nr 2100/94

— Argumentacja uczestników postępowania

55 W dwóch pierwszych częściach zarzutu pierwszego R. Schräder kwestionuje w istocie poczynione przez Sąd ustalenia w przedmiocie tego, czy roślina pochodząca z prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda, wykorzystana jako odmiana referencyjna i zgłoszona odmiana SUMCOL 01 stanowią naprawdę jedną odmianę.

56 W pierwszej części tego zarzutu R. Schräder podważa dokonane przez Sąd w pkt 76, 79 i 131 zaskarżonego wyroku ustalenia dotyczące złożonych przez H. Heine oświadczeń w przedmiocie tego, czy zgłoszona odmiana SUMCOL 01 i odmiana referencyjna E. van Jaarsvelda są identyczne.

57 W tym względzie twierdzi on w pierwszej kolejności, że Sąd w ww. pkt 131 błędnie uznał, że R. Schräder nie przedstawił żadnego dowodu na poparcie swego twierdzenia, zgodnie z którym oświadczenia H. Heine zostały w decyzji o odrzuceniu przytoczone w sposób niekompletny.

58 W drugiej kolejności R. Schräder podnosi, że protokół z rozprawy przed Izbą Odwoławczą z dnia 30 września 2005 r., o którym mowa w pkt 79 zaskarżonego wyroku, nie może stanowić rozstrzygającego dowodu w przedmiocie oświadczeń stron złożonych na rozprawie, ponieważ protokół ten został sporządzony z naruszeniem art. 63 ust. 2 rozporządzenia nr 1239/95.

59 W trzeciej kolejności, zdaniem R. Schrädera Sąd błędnie w tym pkt 79 oparł się na dowodach, które nie znajdowały się w aktach sprawy, wypaczając w ten sposób materiał dowodowy. Ponadto, jeśli chodzi o e-mail H. Heine z dnia 20 czerwca 2005 r., oparł on swe ustalenia na jedynie na spekulacjach.

60 W części drugiej tego zarzutu, opartego na błędach proceduralnych związanych z dokonanymi w pkt 36, 71, 73, 74, 79 i 131 zaskarżonego wyroku ustaleniami Sądu, zgodnie z którymi odmiana referencyjna i zgłoszona odmiana nie są w rzeczywistości identyczne, R. Schräder kwestionuje w istocie wyciągnięty przez Sąd wniosek, zgodnie z którym rośliny wysłane przez E. van Jaarsvelda nie należą do odmiany SUMCOL 01.

61 W tym względzie zainteresowany podnosi, że Sąd dwukrotnie naruszył prawo.

62 Pierwsze naruszenie ma zdaniem R. Schrädera polegać na tym, że Sąd ustanowił nadmierne wymagania odnośnie do jego argumentacji i w ten sposób dopuścił się

naruszenia zasad regulujących postępowanie dowodowe. W szczególności, biorąc pod uwagę, że od chwili badania roślin minęło już sporo czasu, nie miał on możliwości przedstawienia dowodów przeciwko twierdzeniom H. Heine przedstawionym na rozprawie przed Izbą Odwoławczą. Ponadto R. Schräder zwraca uwagę, iż Sąd orzekł w pkt 130 zaskarżonego wyroku, że H. Heine złożyła swoje oświadczenia w charakterze strony postępowania, a nie świadka lub biegłego. Z uwagi na to, że R. Schräder zakwestionował te oświadczenia, Izba Odwoławcza i Sąd nie były uprawnione do przyznania pierwszeństwa twierdzeniom CPVO bez przyjęcia wniosków dowodowych, które zgłosił. Odrzucając w sposób ogólny wnioski dowodowe R. Schrädera, Sąd dopuścił się naruszenia jego prawa do bycia wysłuchanym.

63 Zdaniem R. Schrädera drugie naruszenie prawa przez Sąd ma polegać na wypaczeniu przezeń faktów i dowodów. Twierdzi on, że wyciągając w pkt 74 zaskarżonego wyroku kwestionowany przezeń wniosek, zgodnie z którym jego argumentacja nie była wystarczająco konkretna, Sąd dopuścił się wypaczenia faktów i dowodów. W szczególności Sąd miał zignorować okoliczność, że R. Schräder ustosunkował się na rozprawie przed Izbą Odwoławczą do kwestii gatunków porównywanych w ciągu 2003 r., a w swoich uwagach na piśmie z dnia 14 października 2005 r. – do konkretnych różnic pomiędzy porównywanymi gatunkami. Wreszcie Sąd nie uwzględnił złożonego w pkt 43 skargi wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych popierającego jego twierdzenie, zgodnie z którym różnice te można by wytłumaczyć rozmnożeniem odmiany referencyjnej przez Bundessortenamt.

64 W odniesieniu do pierwszej części zarzutu CPVO podnosi przede wszystkim, że z przedstawionego przez H. Heine sprawozdania z dnia 12 grudnia 2003 r. wynika, iż między dwoma rozpatrywanymi odmianami istnieją trzy minimalne różnice. Podważenie i ocena takiego twierdzenia nie należy do właściwości Trybunału, lecz może być tylko zadaniem biegłych.

65 Urząd ten zauważa następnie, że R. Schräder nigdy nie zakwestionował tego sprawozdania. Opinia H. Heine została oparta na podstawach naukowych, podczas gdy nie ma wątpliwości co do tego, że e-mail z dnia 20 czerwca 2005 r. miał charakter spekulacyjny i nie miał charakteru ostatecznego stwierdzenia.

66 Wreszcie, CPVO podnosi, że za wiarygodnością H. Heine przemawia potwierdzone doświadczenie Bundessortenamtu w dziedzinie homologacji i ochrony odmian roślin.

67 W odniesieniu do drugiej części zarzutu CPVO podnosi w istocie, że Sąd może sprawować jedynie ograniczoną kontrolę ustaleń dotyczących różnic istniejących pomiędzy dwoma rozpatrywanymi roślinami oraz ich pochodzenia. Dodaje on, że Sąd nie był zobowiązany do skorzystania z opinii biegłego.

— Ocena Trybunału

68 Ze względu na to, że dwie pierwsze części zarzutu dotyczą naruszenia art. 7 rozporządzenia nr 2100/94, należy rozpatrzyć je łącznie.

69 Zgodnie z art. 225 ust. 1 WE oraz art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości odwołanie należy ograniczyć do kwestii prawnych. Dlatego też jedynie Sąd uprawniony jest do wskazywania istotnych okoliczności faktycznych i dokonywania ich oceny, a także do dokonywania oceny dowodów. Ocena tych faktów i dowodów nie stanowi, z wyjątkiem wypadków ich przeinaczenia, kwestii prawnej poddanej, jako taka, kontroli Trybunału w ramach postępowania odwoławczego (zob. wyroki z dnia 19 września 2002 r. w sprawie C-104/00 P DKV przeciwko OHIM, Rec. s. I-7561, pkt 22, oraz z dnia 12 stycznia 2006 r. w sprawie C-173/04 P Deutsche SiSi-Werke przeciwko OHIM, Zb. Orz. s. I-551, pkt 35).

70 Należy podnieść, że Sąd oddalił jako bezzasadną argumentację R. Schrädera, zgodnie z którą CPVO i Izba Odwoławcza błędnie uznały, iż odmiana SUMCOL 01 nie ma odrębnego charakteru w rozumieniu art. 7 rozporządzenia nr 2100/94.

71 W pkt 73 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że dowody przywołane przez R. Schrädera nie są wystarczające, aby stwierdzić, iż Bundessortenamt, a następnie CPVO oraz Izba Odwoławcza popełnili oczywisty błąd w ocenie, który mógłby doprowadzić do stwierdzenia nieważności spornej decyzji

72 Ralf Schräder podważa to stwierdzenie w zakresie, w jakim, po pierwsze, Sąd w pkt 74 zaskarżonego wyroku uznał, iż przedstawione przezeń dowody dotyczące wpływu wywieranego przez czynniki środowiskowe nie wystarczają, aby obalić wyciągnięty przez Bundessortenamt wniosek przeciwny i, po drugie, Sąd w pkt 77–79 tego wyroku nie przyjął argumentów podniesionych przez R. Schrädera w przedmiocie oświadczeń złożonych przez H. Heine na rozprawie przed Izbą Odwoławczą i w skierowanym przez nią do CPVO e-mailu.

73 Dążąc zasadniczo do wykazania, iż Sąd nie mógł racjonalnie uznać, że okoliczności, o których mowa powyżej, nie wystarczają do obalenia wniosku sformułowanego przez Bundessortenamt, a potwierdzonego przez Izbę Odwoławczą, R. Schräder – choć formalnie podnosi on zarzut naruszenia prawa – w rzeczywistości usiłuje zakwestionować ocenę stanu faktycznego dokonaną przez Sąd w tym aspekcie, a w szczególności – moc dowodową, którą ten ostatni przyznał odpowiednim faktom.

74 Części pierwsza i druga zarzutu pierwszego są zatem w tym względzie niedopuszczalne.

75 Jeśli chodzi o argumenty oparte na tym, że, dokonując oceny argumentacji opartej na oświadczeniach H. Heine i ewentualnym wpływie czynników środowiskowych na różnice między odmianami referencyjną i zgłoszoną, Sąd wypaczył fakty i dowody, przypomnieć należy, iż wyłącznie do Sądu należy ocena ewentualnej konieczności

uzupełnienia materiału dowodowego zgromadzonego w rozpatrywanych przez niego sprawach Walor dowodowy materiału zgromadzonego w sprawie podlega jego swobodnej ocenie, która z kolei nie podlega kontroli Trybunału w ramach rozpatrywania odwołania, z wyjątkiem wypadków przeinaczania dowodów przedstawionych Sądowi lub wówczas, gdy z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika istotna nieścisłość ustaleń Sądu (wyrok z dnia 11 września 2008 r. w sprawach połączonych C-75/05 P i C-80/05 P Niemcy i in. przeciwko Kronofrance, Zb.Orz. s. I-6619, pkt 78 i przytoczone tam orzecznictwo).

76 Okoliczności faktyczne, na które strony nie powołały się przed instancjami CPVO, nie mogą już zostać przedstawione na etapie skargi wniesionej do Sądu. Do tego sądu należy zatem zbadanie zgodności z prawem decyzji podjętej przez Izbę Odwoławczą poprzez przeprowadzenie kontroli zastosowania prawa Unii Europejskiej przez tę izbę, zwłaszcza w świetle okoliczności faktycznych, jakie zostały tej izbie przedstawione; Sąd nie może natomiast przeprowadzić takiej kontroli uwzględniając nowe okoliczności faktyczne, na które się przed nim powołano (zob. analogicznie wyrok z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie C-29/05 P OHIM przeciwko Kaul, Zb.Orz. s. I-2213, pkt 54).

77 Ponadto przypomnieć należy, że Sąd, którego zadaniem jest jedynie wydanie rozstrzygnięcia w granicach określonych przez art. 73 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94, nie jest zobowiązany do przeprowadzenia pełnej kontroli mającej na celu ustalenie, czy odmiana SUMCOL 01 ma odrębny charakter w rozumieniu art. 7 ust. 1 rozporządzenia nr 2100/94, lecz może on, biorąc pod uwagę złożoność, z naukowego i technicznego punktu widzenia, tego warunku, którego spełnienie powinno zostać skontrolowane w ramach badania technicznego, którego to badania przeprowadzenie CPVO powinien zlecić odpowiednim organom krajowym, zgodnie z art. 55 rozporządzenia nr 2100/94, ograniczyć się do kontroli oczywistego błędu w ocenie.

78 Sąd mógł zatem słusznie uznać, że materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy był wystarczający, aby umożliwić Izbie Odwoławczej wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie decyzji o odrzuceniu.

79 Jak ponadto podniósł rzecznik generalny w pkt 45 swej opinii, Sąd w pkt 74 zaskarżonego wyroku ograniczył się do wskazania, iż przedstawione przez R. Schrädera wyjaśnienia, zeznania i opinie biegłych nie wystarczyły, aby obalić wniosek wyciągnięty przez Bundessortenamt.

80 Wydając takie rozstrzygnięcie Sąd nie dopuścił się żadnego naruszenia prawa.

81 W odniesieniu do oceny dotyczącej oświadczeń H. Heine, Sąd w pkt 79 zaskarżonego wyroku uznał, że nie należy nadawać szczególnej wagi oświadczeniu złożonemu przez nią w e-mailu z dnia 20 czerwca 2005 r., stwierdzając jednocześnie, iż H. Heine nie podtrzymała tego oświadczenia na rozprawie przed Izbą Odwoławcza.

82 W tym względzie podnieść należy, że Sąd, określając suwerennie moc dowodową, jaką przypisać należy temu oświadczeniu, nie naruszył zasad regulujących postępowanie dowodowe oraz rozkład ciężaru dowodu.

83 Ponadto, zakładając nawet, jak twierdzi R. Schräder, że wykazano, iż protokół z tej rozprawy nie został udostępniony stronom do zatwierdzenia, z naruszeniem art. 63 ust. 2 rozporządzenia nr 1239/95, uznać należy, że dokonane przez Sąd w pkt 79 zaskarżonego wyroku ustalenia stanowią wyraz jego suwerennej oceny i nie mogą zostać zakwestionowane na etapie postępowania odwoławczego.

84 Do Sądu należało bowiem ustalenie, czy oświadczenia H. Heine zostały w spornej decyzji przytoczone w sposób niekompletny. Uznając zatem w pkt 131 zaskarżonego wyroku, że nie miało to miejsca, Sąd w żaden sposób nie wypaczył okoliczności faktycznych rozpatrywanej sprawy.

85 Ponadto ta nieprawidłowość, przy założeniu, że zostanie ona wykazana, jest pozbawiona znaczenia dla treści oświadczenia H. Heine w postaci, która została uwzględniona przez Sąd w dokonanym w pkt 79 zaskarżonego wyroku ustaleniu w przedmiocie protokołu z rozprawy.

86 Części pierwszą i drugą badanego zarzutu należy zatem w całości oddalić.

W przedmiocie części trzeciej, czwartej i piątej, opartych na naruszeniach prawa popełnionych w ramach oceny mocy dowodowej oświadczenia E. van Jaarsvelda

— Argumentacja uczestników postępowania

87 W tych trzech częściach pierwszego zarzutu R. Schräder podważa w istocie rozumowanie Sądu, który w pkt 81 zaskarżonego wyroku potwierdził stanowisko Izby Odwoławczej, zgodnie z którym „na podstawie doświadczenia »można by wykluczyć«, że rośliny odmiany SUMCOL 01 mogły dostać się do prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda".

88 W tym względzie R. Schräder twierdzi w trzeciej części zarzutu, że ustalenia dokonane przez Sąd w pkt 82 zaskarżonego wyroku są błędne w zakresie, w jakim wykazał on, począwszy od dnia 19 sierpnia 2003 r., że rośliny należące do tej odmiany mogą zostać nabyte w drodze sprzedaży wysyłkowej w Niemczech i że w Afryce Południowej odmiana ta nie jest dostępna w handlu artykułami ogrodniczymi, lecz jedynie w ogrodzie E. van Jaarsvelda. Ralf Schräder twierdzi ponadto, że Sąd wypaczył dostarczone przezeń dowody w zakresie, w jakim dokonana przez ten sąd ocena

potwierdza stwierdzenie Izby Odwoławczej, zgodnie z którym odmiana referencyjna jest ogólnie dostępna w szkółkach ogrodniczych w Afryce Południowej.

89 W czwartej części zarzutu R. Schräder, podważając dokonaną przez Sąd w pkt 84, 93 i 95 zaskarżonego wyroku ocenę wiarygodności i bezstronności E. van Jaarsvelda, podnosi, że sąd ten nie uwzględnił przedstawionych przezeń dowodów dotyczących przyczyn, dla których E. van Jaarsveld miałby nie dopuszczać do objęcia odmiany SUMCOL 01 wspólnotowym systemem ochrony odmian roślin.

90 W czwartej części zarzutu podnosi on, że w pkt 85 zaskarżonego wyroku Sąd naruszył prawo nie uwzględniając podniesionych przezeń argumentów przeciwko wiarygodności E. van Jaarsvelda i prawdopodobnego charakteru składanych przez tego ostatniego oświadczeń.

91 CPVO twierdzi natomiast, że R. Schräder kwestionuje jedynie ustalenia faktycznie, które nie podlegają kontroli Trybunału. Ponadto argument, że E. van Jaarsveld stanowi dlań konkurencję, został podniesiony przez R. Schrädera po raz pierwszy na etapie odwołania, co narusza art. 42 regulaminu Trybunału.

— Ocena Trybunału

92 Części trzecią, czwartą i piątą zarzutu pierwszego, dotyczące dokonanej przez Sąd oceny faktu znajdowania się rośliny SUMCOL 01 w prywatnym ogrodzie E. van Jaarsvelda w Afryce Południowej, należy zbadać łącznie.

93 W tym względzie Sąd w pkt 86 zaskarżonego wyroku rozstrzygnął, że „argumentacja [R. Schrädera] mająca na celu podważenie twierdzenia Izby Odwoławczej, zgodnie z którym na podstawie doświadczenia »można by wykluczyć«, że rośliny odmiany SUMCOL 01 mogły dostać się do prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda, jest w każdym razie nieskuteczna".

94 Udzielenie takiej odpowiedzi na tą część podniesionego zarzutu nie stanowi w żaden sposób naruszenia prawa.

95 Jak bowiem mógł to stwierdzić Sąd, nawet przy założeniu, że możliwe było wykazanie, iż w ogrodzie E. van Jaarsvelda w Afryce Południowej znajdowała się odmiana SUMCOL 01, okoliczność ta pozostaje bez wpływu na ustalenia o charakterze naukowym, zgodnie z którymi między tą ostatnią odmianą a rośliną pochodzącą z prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda i wykorzystaną jako odmiana referencyjna, istniały różnice; ustalenia te stanowią podstawę kwestionowanej spornej decyzji.

96 Części trzecią, czwartą i piątą badanego zarzutu należy zatem odrzucić jako nieistotne dla sprawy.

W przedmiocie szóstej części zarzutu, opartej na tym, że stwierdzono, iż odmiana referencyjna może zostać uznana za powszechnie znaną

— Argumentacja uczestników postępowania

97 W szóstej części niniejszego zarzutu R. Schräder kwestionuje w istocie dokonane przez Sąd w pkt 68, 80, 90, 91 i 96 zaskarżonego wyroku ustalenia dotyczące powszechnej znajomości roślin z prywatnego ogrodu E. van Jaarsvelda w rozumieniu art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94.

98 W tym względzie podnosi on, że Sąd dopuścił się szeregu naruszeń prawa.

99 W pierwszej kolejności R. Schräder twierdzi, iż Sąd naruszył prawo i wypaczył materiał dowodowy błędnie zakładając, że Izba Odwoławcza, CPVO oraz Bundessortenamt utożsamiły odmianę referencyjną E. van Jaarsvelda z „odmianą" opisaną przez południowoafrykańskiego botanika L. E. W. Codda.

100 W drugiej kolejności zaskarżony wyrok jest wewnętrznie sprzeczny w zakresie, w jakim w jego pkt 80 i 96 mowa jest o tym, że L. E. W. Codd opisał „gatunek" Plectranthus ornatus, natomiast w pkt 91 tego wyroku mowa jest o „odmianie" Plectranthus ornatus.

101 W trzeciej kolejności Sąd rozszerzył przedmiot sporu, choć stwierdził w pkt 68 zaskarżonego wyroku, iż CPVO nie mógł się powołać się przed nim po raz pierwszy na „odmianę" opisaną przez L. E. W. Codda z uwagi na to, że odmiana ta nie została uwzględniona przez Izbę Odwoławczą.

102 Zdaniem CPVO tej części zarzutu brak jest ścisłości i należy ją, zgodnie z art. 112 regulaminu Trybunału, odrzucić.

103 Urząd ten podnosi jednak, że odmianę referencyjną uznać należy za powszechnie znaną, skoro R. Schräder potwierdza, iż handlowano nią w Afryce Południowej już

w dniu złożenia przezeń wniosku o przyznanie wspólnotowego prawa do ochrony, że rośliny E. van Jaarsvelda pochodziły od jego przyjaciela, że Sąd słusznie sprawdził, czy to „odmiana", a nie „gatunek", była powszechnie znana oraz że R. Schräder nie udowodnił, iż sentencja decyzji o odrzuceniu byłaby inna, jeśli Sąd nie uwzględniłby literatury naukowej.

— Ocena Trybunału

104 Celem trzech podniesionych na poparcie tej części zarzutu pierwszego argumentów jest podważenie wyciągniętego przez Sąd w pkt 92 zaskarżonego wyroku wniosku, zgodnie z którym odmiana referencyjna była powszechnie znana.

105 W tym względzie należy w pierwszej kolejności podnieść, że, wbrew temu, co twierdzi R. Schräder, Sąd w pkt 91 zaskarżonego wyroku stwierdził, iż Izba Odwoławcza nie utożsamiła odmiany referencyjnej przedstawionej przez E. van Jaarsvelda z odmianą opisaną przez L. E. W. Codda, lecz iż Izba ta jedynie utożsamiła tą odmianę referencyjną z odmianą znaną w Afryce Południowej i należącą do gatunku Plectranthus ornatus. W ten sposób Sąd oddalał argumentację R. Schrädera, zgodnie z którą roślina wysłana przez E. van Jaarsvelda była wyizolowanym egzemplarzem rosnącym w jego ogrodzie.

106 W drugiej kolejności, w odniesieniu do sprzeczności istniejącej pomiędzy pkt 80, 81 i 91 zaskarżonego wyroku z racji rzekomego pomylenia pojęć „odmiana" i „gatunek", stwierdzić należy, że z tych punktów zaskarżonego wyroku nie wynika, iż Sąd nie uwzględnił w należyty sposób istniejącej różnicy między tymi pojęciami. W pkt 80 tego wyroku Sąd potwierdził bowiem, że Plectranthus ornatus jest gatunkiem, do którego należy wiele odmian, a w pkt 91 tego wyroku powołał się na „południowoafrykańską odmianę gatunku Plectranthus ornatus".

107 Nie można wyciągnąć żadnego innego wniosku dotyczącego zachodzenia wewnętrznej sprzeczności z samego tylko faktu, że, jak twierdzi R. Schräder, Sąd błędnie zasugerował, iż L. E. W. Codd opisywał w swych publikacjach odmianę Plectranthus ornatus, a nie odpowiadający jej gatunek. Jak bowiem podniósł rzecznik generalny w pkt 67 swej opinii, gatunek – ze względu na sam charakter tego pojęcia – istnieje tylko w różnych odmianach, które obejmuje, i z tej przyczyny nie jest łatwe oderwanie szczegółowego opisu gatunku rośliny od odmian, które wchodzą w jego skład.

108 W trzeciej kolejności, opierający się na błędnym zrozumieniu pkt 91 zaskarżonego wyroku argument dotyczący rozszerzenia przedmiotu postępowania należy oddalić jako bezzasadny.

109 Należy zatem oddalić część szóstą badanego zarzutu.

110 Wobec powyższego pierwszy zarzut należy oddalić w całości.

W przedmiocie zarzutu drugiego

111 Zarzut drugi dzieli się na pięć części.

W przedmiocie części pierwszej, drugiej i trzeciej, opartych na sprzecznościach, błędach i naruszeniu prawa wspólnotowego w zakresie dotyczącym uwzględnienia publikacji naukowych w celu ustalenia powszechnej znajomości odmiany referencyjnej

— Argumentacja uczestników postępowania

112 W pierwszej części niniejszego zarzutu R. Schräder twierdzi w istocie, po pierwsze, że w pkt 66, 80 i 96–100 zaskarżonego wyroku Sąd zaprzeczył sam sobie uznając, iż gatunek botaniczny Plectranthus ornatus może obejmować „najbardziej zróżnicowane odmiany" i przyznając ostatecznie, że znajdujące się w publikacjach opisy odpowiadają opisowi botanicznego „gatunku". Dokument UPOV TG/1/3 z dnia 19 kwietnia 2002 r. wprowadza bowiem rozróżnienie pojęcia „odmiana" jedynie w celu dokonania oceny jej powszechnej znajomości.

113 Z drugiej strony, biorąc pod uwagę określony w pkt 66 zaskarżonego wyroku zakres kontroli Sądu, nie był on zobowiązany do sprawdzania, czy rozpatrywany gatunek był już znany, opierając się na szczegółowym opisie.

114 CPVO podnosi, że ta część pierwsza zarzutu drugiego stanowi jedynie powtórzenie części szóstej zarzutu pierwszego.

115 W części drugiej zarzutu drugiego R. Schräder podnosi, że dokonane zarówno przez CPVO i jego Izbę Odwoławczą, jak i Sąd badanie stanu faktycznego było w oczywisty

sposób niekompletne ze względu na to, iż nie dokonano porównania pomiędzy przejawianymi właściwościami opisanymi w publikacji L. E. W. Codda i tymi właściwościami zgłoszonej odmiany.

116 CPVO podnosi, że zakwestionowanie wyników badania stanu faktycznego przeprowadzonego przez ten urząd lub jego Izbę Odwoławcza na etapie postępowania odwoławczego nie jest już możliwe.

117 W części trzeciej tego zarzutu R. Schräder podnosi, że art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94 w zasadzie zabrania powoływania się, dla celów oceny odrębnego charakteru zgłoszonej odmiany, na znajdujący się w publikacji szczegółowy opis tej odmiany. Ponadto Międzynarodowa konwencja o ochronie nowych odmian roślin (konwencja UPOV) z dnia 2 grudnia 1961 r., w swej zmienionej wersji z dnia 19 marca 1991 r., której to konwencji Wspólnota Europejska jest stroną, nie wymaga już przykładu szczegółowego opisu danego gatunku, aby w ten sposób uzasadnić jego powszechną znajomość, choć wymóg taki był wyraźnie wspomniany w wersji tej konwencji zmienionej w dniu 23 października 1978 r. Zatem ani Izba Odwoławcza, ani Sąd nie mogli oprzeć się na opisie znajdującym się w publikacji L. E. W. Codda.

118 Ponadto dokonana przez Sąd wykładnia art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94 jest zdaniem R. Schrädera sprzeczna z mającym zastosowanie w dziedzinie ochrony odmian roślin ustawodawstwem niemieckim, nie uwzględnia szczególnych cech chronionego przedmiotu, który jest żywą istotą, i jest sprzeczna z doktryną.

119 CPVO wskazuje, że w ramach badania powszechnej znajomości zgłoszonej odmiany wszystkie rodzaje dowodów są dopuszczalne, a rozporządzenie nr 2100/94 nie ustanawia żadnego odstępstwa w tym zakresie.

— Ocena Trybunału

120 W częściach pierwszej, drugiej i trzeciej zarzutu drugiego R. Schräder kwestionuje w istocie uznanie przez Sąd, że, w celu uzasadnienia powszechnej znajomości danej odmiany w rozumieniu art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94, można uwzględnić znajdujący się w publikacji naukowej szczegółowy opis tej odmiany.

121 W tym względzie stwierdzić należy, że w pkt 96 zaskarżonego wyroku Sąd, aby potwierdzić twierdzenia E. van Jaarsvelda, powołał się tytułem uzupełnienia na literaturę naukową. W pkt 97 i 98 tego wyroku Sąd podniósł, że, zgodnie z wytycznymi UPOV, a w szczególności zgodnie z pkt 5.2.2.1 zatytułowanym „Powszechna znajomość" dokumentu nr TG/1/3 wydanego przez UPOV w dniu 19 kwietnia 2002 r. „publikacja szczegółowego opisu została wymieniona między innymi jako element, który należy uwzględnić przy ustalaniu powszechnej znajomości". W pkt 99 tego wyroku Sąd ten przyznał, że element ten może także zostać uwzględniony na podstawie art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 2100/94 a w pkt 100 tego samego wyroku rozstrzygnął on, że Izba Odwoławcza, ustalając powszechnej znajomości odmiany referencyjnej, miała prawo wziąć po uwagę szczegółowe opisy znajdujące się w dziełach L. E. W. Codda.

122 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunał oddala w całości jako bezskuteczne, zarzuty skierowane przeciwko uzupełniającym punktom uzasadnienia orzeczenia Sądu, ponieważ nie mogą one prowadzić do stwierdzenia nieważności tego aktu prawnego (wyrok z dnia 7 listopada 2002 r. w sprawie C-184/01 P Hirschfeldt przeciwko EEA, Rec. s. I-10173, pkt 48).

123 W niniejszym przypadku stwierdzić należy, że zawarte w pkt 96–100 zaskarżonego wyroku Sądu uzasadnienie ma charakter uzupełniający w stosunku do uzasadnienia przedstawionego w pkt 89–95 tego wyroku.

124 Wynika z tego, że części pierwsza, druga i trzecia zarzutu drugiego są bezskuteczne, a zatem należy je oddalić.

W przedmiocie części czwartej, opartej na naruszeniu prawa przez Sąd ze względu na nieuwzględnienie przezeń argumentów R. Schrädera dotyczących naruszenia art. 62 rozporządzenia nr 2100/94

— Argumentacja uczestników postępowania

125 Ralf Schräder twierdzi, że Sąd naruszył prawo, nie uwzględniając jego argumentacji opartej na naruszeniu art. 62 rozporządzenia nr 2100/94. Twierdzi on, iż sąd ten mylnie uznał w pkt 104 zaskarżonego wyroku, że sformułowana przez niego teza, o której mowa w pkt 103 tego wyroku, zgodnie z którą odmiana SUMCOL 01 powinna była zostać uznana przez CPVO za wyraźnie odrębną, pozostaje w oczywistej sprzeczności z jego tezą, zgodne z którą zgłoszona odmiana i odmiana referencyjna to jedna i ta sama odmiana. Zarzucana sprzeczność nie zachodzi z uwagi na to, że jeśli rośliny przysłane przez E. van Jaarsvelda należały do odmiany SUMCOL 01, nie ma „odmiany referencyjnej" służącej ustaleniu odrębności.

126 CPVO wnosi o oddalenie tej części zarzutu drugiego.

— Ocena Trybunału

127 Przede wszystkim stwierdzić należy, że Sąd odrzucił już w pkt 87 zaskarżonego wyroku przesłankę, na której opiera się argumentacja R. Schrädera i zgodnie z którą odmiany referencyjna i zgłoszona stanowią jedną i tą samą roślinę.

128 Zakładając nawet, że w pkt 104 zaskarżonego wyroku Sąd błędnie stwierdził wewnętrzną sprzeczność zajmowanego przez R. Schrädera stanowiska, choć ten ostatni podniósł, opierając się na art. 62 rozporządzenia nr 2100/94, zarzut tytułem ewentualnym, należy jednak stwierdzić, że Sąd oddalił ten sam zarzut w pkt 106 zaskarżonego wyroku, czego R. Schräder nie zakwestionował.

129 Należy zatem oddalić część czwartą zarzutu drugiego.

W przedmiocie części piątej, opartej na naruszeniu prawa w ocenie charakteru uczestnictwa H. Heine w rozprawie

— Argumentacja uczestników postępowania

130 Ralf Schräder twierdzi, że badając w pkt 129–132 zaskarżonego wyroku warunki, na jakich H. Heine uczestniczyła w ustnym etapie postępowania przed Izbą Odwoławczą, Sąd naruszył art. 60 ust. 1 oraz art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 1239/95.

131 W tym względzie wyjaśnia on przede wszystkim, że Sąd pominął fakt, iż decyzja o dopuszczeniu środka dowodowego jest konieczna do przesłuchania strony postępowania, po drugie, że Sąd błędnie wskazał, iż H. Heine jest pełnomocnikiem CPVO, podczas gdy była ona pracownikiem Bundessortenamtu oraz, po trzecie, że ani CPVO, ani jego Izba Odwoławcza nie wykazały, iż spełnione zostały warunki zgodnego z prawem reprezentowania tego urzędu przez H. Heine.

132 CPVO podnosi, że sposób, w jaki powoływał on poszczególne osoby do udziału w postępowaniu ustnym z dnia 30 maja 2005 r., był zgodny z prawem. Do wyłącznych uprawnień prezesa CPVO należy podjęcie decyzji o składzie delegacji urzędu, a zatem – o udziale H. Heine, która uczestniczyła w przygotowaniu decyzji o odrzuceniu.

— Ocena Trybunału

133 Stwierdzić należy, że w pkt 130 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, iż z protokołu rozprawy przed Izbą Odwoławczą wynika, że H. Heine wystąpiła przed nią jako pełnomocnik CPVO, a nie jako świadek czy biegły.

134 Skoro zatem należy uznać H. Heine za pełnomocnika CPVO, nie można skutecznie powoływać się na warunki ustanowione w art. 60 ust. 1 oraz art. 15 ust. 1 rozporządzenia nr 1239/95.

135 Zgodnie bowiem z art. 68 rozporządzenia nr 2100/94, skoro CPVO jest stroną postępowania odwoławczego, a H. Heine jest jej pełnomocnikiem, to Sąd nie naruszył

art. 60 ust. 1 rozporządzenia nr 1239/95 orzekając, w pkt 130 zaskarżonego wyroku, że jej udział w rozprawie nie wymaga wydania decyzji o dopuszczeniu środka dowodowego w rozumieniu ww. przepisu.

136 Sąd ponadto słusznie podniósł, że, na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 1239/95, czynności dokonane przez H. Heine zgodnie z warunkami porozumienia zawartego pomiędzy CPVO a Bundessortenamtem i dotyczące badania technicznego mają dla osób trzecich charakter czynności CPVO.

137 Wynika z tego, że należy oddalić część piątą badanego zarzutu.

138 Z powyższego wynika, że należy oddalić zarzut drugi w całości.

139 Z całości powyższych rozważań wynika, że odwołanie należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

140 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ CPVO wniósł o obciążenie R. Schrädera kosztami postępowania, a ten ostatni przegrał sprawę, należy obciążyć go kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Ralf Schräder zostaje obciążony kosztami postępowania.

Podpisy